

Professional diploma for the future

Citation

TekTäk -hanke (2012). Professional diploma for the future. Tampereen teknillinen yliopisto.

Year

2012

Version

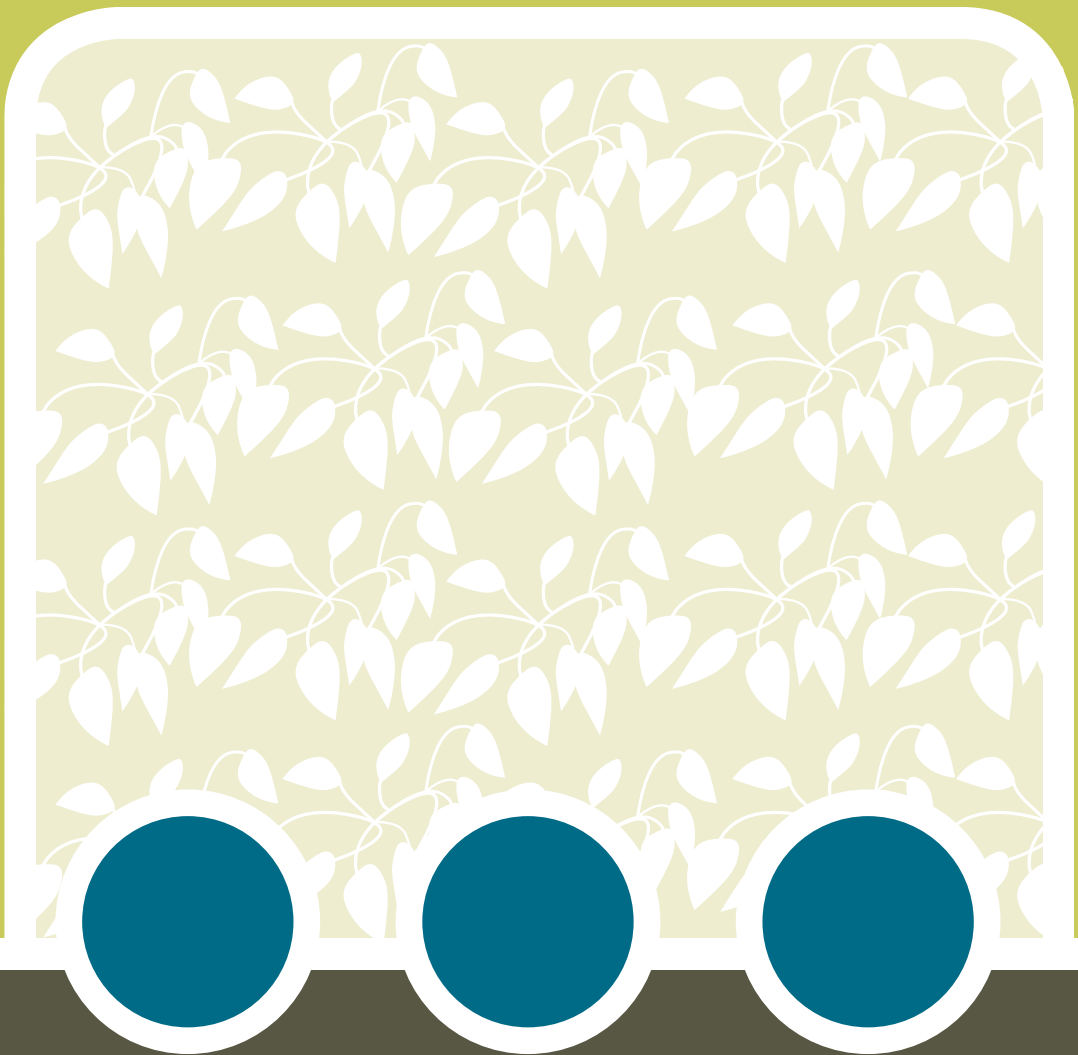
Publisher's PDF (version of record)

Link to publication

[TUTCRIS Portal \(http://www.tut.fi/tutcris\)](http://www.tut.fi/tutcris)

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright, please contact cris.tau@tuni.fi, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

PROFESSIONAL DIPLOMA
for the future

JULKAISIJA

TAITTO

PAINOPAIKKA

ISBN

TekTäk -hanke

Johanna Fredenberg

Juvenes Print - Turku

978-952-15-2977-1

Tampereen teknillinen yliopisto. Edutech
Tampere 2012

PROFESSIONAL DIPLOMA for the future

Tekniikan alan yliopistollisen erityisosaamisen tarpeet,
kysyntä ja osaamisen kehittämisen mallintaminen
(TekTäk) -hankkeen loppuraportti

SISÄLTÖ

Lukijalle	3
Työryhmän keskeiset suositukset	4
Professional Diploman mahdollisuudet ja esteet	6
Oman tulevaisuuden turvaksi - osallistujien näkökulma	6
Kilpailukykyä ja osaamista lisäten - yritysten näkökulma	7
Intressejä yhdistäen - yliopiston näkökulma	9
Optimoinnilla vaikuttavuutta - yhteiskunnallinen näkökulma	11
Professional Diploman suunnittelun lähtökohdat	13
Yritys - yliopistoyhteistyö ja sopimuskäytännöt	13
Henkilökohtaistaminen, AHOT-menettely ja osaamisen osoittaminen	14
Työssä oppiminen ja teoriaperusteisuus	15
Professional Diploman tuoteseloste	16
Professional Diploman nimi	16
Koulutuksen tausta, tarve, päämäärä ja osaamistavoitteet	16
Osallistujakohderyhmä, määrä ja valintaperusteet	17
Koulutuksen kuvaus, prosessi ja oppimismenetelmät	17
Opiskelun ohjaus	19
Laajuus	19
Koulutuksen sijainti osaamisen viitekehyksessä	19
Laadunvarmistus	19
Todistus	19
Vastaava organisaatio	19
Professional Diploman lanseeraus ja markkinointi	20
Arvostus ja houkuttelevuus	20
Brändihierarkia ja kohderyhmäviestintä	21
Professional Diploman jatkuvuuden turvaaminen	22
Rahoitusmalli	22
Oppisopimustyyppinen rahoitusmalli	23
Valtakunnallinen ohjaus ja laadunvalvonta	24
Johtopäätökset	25
Liite 1 Hankkeen kuvaus	28
Liite 2 Käsitelmäärittelyä	32
Liite 3 Osaamisen ja tutkintojen kansallinen viitekehys	34
Liite 4 Ehdotus Professional Diploman sijoittumisesta Suomen tutkintojärjestelmään	37

Lukijalle

Tämä on Tekniikan alan yliopistollisen erityisosaamisen tarpeet, kysyntä ja osaamisen kehittämisen mallintaminen-hankkeen (TekTäk-hanke) loppuraportti. Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittaman työn tavoitteena on ollut kartoittaa erityisosaamisen tarpeita ja kysyntää tekniikan alalla. Lisäksi tavoitteena oli rakentaa tekniikan alalle sopivia täydennyskoulutusmalleja erityisosaamisen kehittämiseksi.

Hankkeeseen ovat aktiivisesti osallistuneet Tampereen teknillinen yliopisto, Aalto-yliopisto, Lappeenrannan teknillinen yliopisto, Oulun yliopisto, Åbo Akademi, Vaasan yliopisto, Tekniikan akateemiset TEK sekä Teknologiateollisuus ry. Tampereen teknillisen yliopiston täydennyskoulutuskeskus Edutech toimi hankkeen koordinoijana. Hankkeen tavoitteet ja työskentelytapa on esitelty tarkemmin liitteessä 1. Liite 2 sisältää raportissa käytettyjen käsitteiden määrittelyä.

Loppuraportti on johtopäätöskoonti väliraporttien tuloksista, jotka ovat toimitettu OKM:lle 31.5.2011 ja 19.1.2012. Väliraporteissa raporttoitiin tulokset erityisosaamisen tarpeesta ja kysynnästä sekä kannanotot oppisopimustyyppiseen koulutukseen. Loppuraportissa keskitytään ensisijaisesti yliopistollisen erityisosaamisen kehittämiseen.

Hankehaun aikoihin kehittämisen kohteena olevasta korkea-asteen erityisosaamisesta käytettiin yleisesti termiä erityispätevyys. Sittenkin alettiin opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) johdolla puhua laajoista osaamiskokonaisuuksista. Jotta laaja yliopistollinen osaamiskokonaisuus erottautuisi muista pitkäkestoisista täydennyskoulutusohjelmista, kutsumme sitä jatkossa Professional Diplomaksi.

Professional Diploma -brändin lanseeraaminen on yksi tämän raportin päätavoitteista.

Työryhmän keskeiset suositukset

1. Luodaan yhteinen Professional Diploma –brändi

Yliopistot nimeävät laajat yliopistolliset osaamiskokonaisuudet Professional Diplomeiksi. Yhteinen tuotenimi edesauttaa Professional Diplomien tunnetuksi tekemistä, lisää houkuttelevuutta ja tukee niiden markkinointia. Todistukset kirjoitetaan Professional Diploma in –muotoon.

2. Tiivistetään työelämäyhteyttä

Professional Diploman lähtökohtana on vastata työelämän ja osaamisen kehittämistarpeisiin joustavasti ja nopeasti. Tämä edellyttää kiinteää yhteistyötä yksilöiden, yritysten ja yliopistojen kesken Professional Diploma –koulutusten suunnittelussa ja toteuttamisessa. Yhteistyö varmistetaan yliopistotasolla ja yksittäisissä koulutuksissa koulutussopimuksin ja valtakunnallisella tasolla vapaamuotoisella Professional Diploma-foorumilla.

3. Sovitaan yhteinen tuoteseloste

Professional Diplomalle sovitaan yhtenäinen perusformaatti eli tuoteseloste, joka tulee käyttöön kaikkiin suomalaisiin yliopistoihin ja kaikille opetusaloille. Tuoteseloste auttaa asiakasta arvioimaan koulutusta suhteessa osaamistarpeisiinsa ja antaa yliopistoille selkeän suunnittelupohjan koulutusten tuottamiseksi.

4. Määritellään Professional Diploman asema tutkintojärjestelmässä

Professional Diplomat ovat yliopistojen tuottamia laajoja osaamiskokonaisuuksia. Suunnittelussa ja toteutuksessa ovat mukana yliopiston asiantuntijuus ja uuden teoreettisesti kestävä tiedon vahva osuus. Suunnittelussa ja toteutuksessa hyödynnetään aktiivisesti myös yritysten asiantuntemusta. Kansallisessa tutkintojen viitekehyksessä (NQF) Professional Diplomat sijoittuvat tasoille 6 ja 7. Osaamiskokonaisuuden osaamistavoitteiden saavuttaminen osoitetaan tavoitteisiin nähden tarkoituksenmukaisella tavalla.

*Professional
Diplomassa
hyödynnetään
AHOT -menettelyä
ja
työssä oppimista*

5. Integroidutaan yliopiston toimintaan

Professional Diplomat ovat yliopistollista täydennyskoulutusta, joten ne integroituvat osaksi yliopiston kokonaistoimintaa yliopistojen strategian pohjalta. Professional Diplomalle ei tarvita omia erillisiä laadunhallinta-, vastuu- ja päätöksentekojärjestelmiä.

6. Varmistetaan Professional Diploma -opiskelun monimuotoisuus

Henkilö voi suorittaa Professional Diploman monella eri tapaa. Aikaisemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen ja työssä oppiminen ovat merkittäviä osia Professional Diploman suorittamista, jotta työelämälähtöisyys toteutuu myös yksittäisen opintokokonaisuuden toteutuksessa.

7. Turvataan jatkuvuus kestäväällä rahoitusmallilla

Professional Diploma on osa koulutuksen rahoitusjärjestelmän kokonaisuutta. Jos koulutuksen rahoitusta tai verokohtelua muutetaan, tarkastelussa tulee ottaa huomioon myös Professional Diploma. Yliopisto voi painottaa täydennyskoulutustehtävää omassa strategiassaan ja sisäisessä koulutuksen laadun ja vaikuttavuuden arvioinnissa. Rahoitus tulee olla toteutettu siten, että se ei vääristä markkinaehtoista kilpailua.

Professional Diploman mahdollisuudet ja esteet

Professional Diploma edellyttää onnistuakseen kaikilta osapuolilta vahvaa sitoutumista. Sekä koulutuksen osallistuja, tämän työnantaja että koulutuksen järjestävä yliopisto panostavat aikaa ja osaamista koulutukseen. Koulutuksen kustannuksiin saattaa osallistua myös esimerkiksi työvoimahallinto. Toisaalta onnistuessaan Professional Diploma voi tarjota sellaista lisäarvoa eri osapuolille, jota muut täydennyskoulutusmuodot eivät tuota. Tässä luvussa hahmotellaan Professional Diploman hyötyjä sekä toteutuksen esteitä ja haasteita eri osapuolten näkökulmista.

Oman tulevaisuuden turvaksi - osallistujien näkökulma

Koulutuksen suorittavan yksilön näkökulmasta Professional Diplomalla on lukuisia etuja. Professional Diploma

- tukee työuran suuntaamisessa joko horisontaalisesti (uusi työpaikka, uusi toimiala) tai vertikaalisesti (urasiirtymä juniorista senioriksi)
- tarjoaa toimivan rakenteen aiemmin hankitun osaamisen, työssä oppimisen ja teoriaosaamisen yhdistämiseksi laajemmaksi kokonaisuudeksi
- edesauttaa työllistymistä ja vahvistaa työmarkkina-asemaa etenkin muutostilanteissa (esimerkiksi muuntokoulutus uudelle alalle toimialan murroksessa)
- tukee mielekästä työuraa syventämällä ja/tai monipuolistamalla osaamista
- auttaa tunnistamaan ja tekemään näkyväksi uran eri vaiheissa kertyneen osaamisen ja tarvittaessa täsmäpaikkaamaan osaamisvajheet (kokeneet asiantuntijat)
- helpottaa kansainvälisissä yhteyksissä oman osaamisen näkyväksi tekemistä, jos osaamiskokonaisuuksilla on englanninkielinen nimi, ne ovat osa suomalaista tutkintojärjestelmää ja niiden vaativuustaso on määritelty tuoteselosteessa (National Quality Framework tai European Quality Framework -taso)

- vahvistaa työelämän kannalta tärkeitä työelämätaitoja substanssi-osaamisen kehittämisen rinnalla (erityisesti nuoret työntekijät)
- mahdollistaa kollegiaalisen verkoston, verkostoitumisen yliopiston asiantuntijoihin ja laaja-alaisemman osaamisen rakentumisen varsinkin pienten ja pitkälle erikoistuneiden yritysten asiantuntijoille.

Haasteita yksilön näkökulmasta ovat

- brändin vahvuus: Professional Diploman arvostus ja tunnettuus esimerkiksi työnhakutilanteissa vaikuttaa siihen, miten paljon yksilön kannattaa opiskeluun panostaa omaa aikaa ja rahaa
- laajuus: Professional Diploma on melko laaja ja siitä aiheutuu kustannuksia myös koulutukseen osallistuvalla. Jos esimerkiksi työssä oppimisen ohjaus ja aiemmin opitun tunnistaminen ja tunnistaminen ei toimi hyvin, kokonaisuus saattaa olla liian raskas suoritettavaksi työn ohella. Myös tutkintokoulutuksen maksuttomuus vääristää täydennyskoulutuksen kilpailutilannetta ja heikentää myös Professional Diplomien kysyntää
- kansainvälinen tunnettuus: Professional Diploma ei ole yhtä tunnettu kuin esimerkiksi Bachelor- tai Master –tutkinnot, koska monista maista ei löydy vertailukelpoista opintokokonaisuutta.

*Professional Diploma
tukee mielekästä
työuraa syventämällä
ja/tai monipuolista-
malla osaamista*

Kilpailukykyä ja osaamista lisäten – yritysten näkökulma

Yritysten näkökulmasta olennaista on kustannustehokas, yrityksen kilpailukykyä parantava osaamisen kehittäminen. Yrityksen näkevät Professional Diplomat pääosin positiivisesti. Työelämä painottaa korkeatasoisen substanssiosaamisen (teoria yhdistettynä käytäntöön) ohella työelämässä tarvittavien metataitojen kehittämistä varsinkin nuorten työntekijöiden kohdalla. Professional Diplomat

- tarjoavat jäsenllyn ja tavoitteellisen tavan analysoida ja kehittää henkilöstön osaamista yritystä hyödyttävällä tavalla
- kokoavat sekä työssä että koulutuksessa opittua reflektion avulla laajemmaksi kokonaisuudeksi kuin pelkkä työskentely tai lyhyt kouluskokonaisuus

- tarjoavat tutkintokoulutusta fokusoidumman ja lyhyemmän koulutusväylän osaamisen päivittämiseen ja syventämiseen
- tarjoavat laadukkaan tiedeperustaisen koulutuksen, jonka jalkautus varmistuu työssä oppimisen kautta
- mahdollistavat yrityksen hiljaisen tiedon siirtymisen seniorilta juniorille työssä oppimisen ohjauksen avulla
- sopivat hyvin yrityksen muutostilanteisiin, jolloin henkilöstöltä vaaditaan nopeasti uutta osaamista. Muutostilanteita voivat olla esimerkiksi yrityksen kansainvälistyminen, kasvu tai uuden tuotteen tai palvelun haltuunotto, jotka aiheuttavat yrityksen koko toiminnan uudelleen organisoitumista.
- mahdollistavat yrityksen toimintojen ja/tai työyhteisön kehittämisen samanaikaisesti asiantuntijuuden kehittämisen kanssa
- parantavat osaavan henkilöstön saatavuutta sekä helpottavat rekrytointia ja osaamisen johtamista
- ovat menestystekijä tarjouskilpailussa todentamassa yrityksen laatua ja osaamista
- tukevat yritysten liiketoiminnan kannalta hyödyllistä verkottumista yliopiston tutkimushankkeisiin ja asiantuntijoihin.

*Professional
Diplomat
lisäävät
kilpailukykyä*

Haasteita yrityksen näkökulmasta ovat:

- kustannus/hyötysuhde: yritykset hakevat markkinoilta kilpailukykyisimmän ratkaisun oman henkilöstönsä osaamisen kehittämiseen. Professional Diploman pitää tuottaa riittävästi mitattavissa olevaa hyötyä yrityksille, jotta se pärjää täydennyskoulutusmarkkinoilla
- yhteys yrityksen kilpailukyvyyn kehittämiseen: jotta Professional Diplomat helpottaisivat osaavan henkilöstön saatavuutta, Professional Diplomien osaamistavoitteiden ja toteutustapojen tulee integroitua osaksi yritysten kilpailukyvyyn kehittämistä ja siihen liittyvää henkilöstön osaamisen kehittämistä
- saatavuus ja jatkuvuus: Yrityksille on tärkeää varmuus tietyn Professional Diploman saatavuudesta ja jatkuvuudesta. Muuten osaamiskokonaisuuksia on vaikea sisällyttää henkilöstön osaamisen kehittämissuunnitelmiin

- brändin vahvuus ja tunnettuus: Jotta Professional Diplomat helpottaisivat osaamisen tunnistamista ja hyödyntämistä esimerkiksi rekrytoinnissa tai tarjouskilpailussa, niiden tulee olla tunnettuja ja arvostettuja. Kansainvälinen tunnettuus on erityinen haaste, koska täydennyskoulutuksen tutkintojen ja opintokokonaisuuksien sisällöt ja laajuudet eroavat maittäin paljon
- kansainvälinen liikkuvuus: Yrityksen henkilöstöllä voi olla monesta eri maasta hankittua koulutusta ja työkokemusta. Jos aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen ei ole toimivaa tältä osin, Professional Diploman houkuttelevuus kärsii.

Intressejä yhdistäen – yliopiston näkökulma

Yliopistot ymmärtävät uusien täydennyskoulutusmuotojen merkityksen etenkin vaihtoehtona useamman tutkinnon suorittamiselle ja vastauksena työelämän nopeasti muuttuviin osaamistarpeisiin.

Osa ainelaitoksista suhtautuu varauksellisesti Professional Diplomaan. Laitokset painottavat tutkimustoimintaa ja tutkinto-opetusta, ja kokevat rahoituksen riittämättömänä Professional Diplomien edellyttämien vastuiden hoitamiseen.

Professional Diplomat

- tarjoavat valmiin rakenteen tutkintotavoitteisen koulutuksen sisältöjen tarjoamiselle täydennyskoulutuksena. Yliopiston perus- ja jatko-opetuksen hyödyntäminen Professional Diplomien sisällöissä tuo joustoa opetusresurssien käyttöön ja tekee opetusryhmistä heterogeenisempia, jolloin vertaisoppiminen monipuolistuu. Laajoja osaamiskokonaisuuksia suorittavat voisivat tehdä työssä oppimisesta osan myös yliopiston tutkimusprojekteissa
- vähentävät paineita perustutkintojen sisältöjen kasvattamiseen. Työelämässä tekniikan alan korkeakoulutetut joutuvat tehtäviin, jotka edellyttävät myös muuta kuin tekniikkaan liittyvä osaamista. Esimerkiksi työelämätaitojen, johtamisen tai projektityöskentelyn opiskelua ei voida syvällisesti sisällyttää perustutkintoon, koska näiden taitojen ymmärtäminen ja omaksuminen vaatii työkokemusta.

- ovat syötteenä perusopetuksen sisällön uudistamiselle ja pedagogiselle kehittämiselle
- tarjoavat tarkoituksenmukaisen vaihtoehdon tieteellisille jatko-opinnoille. Jatko-opintoihin hakeutuu nykyisin diplomi-insinöörejä, joiden tavoitteena ei ole tohtoritutkinto
- lyhentävät työn ohella suoritettavien tutkintojen suoritusaikaa, mikäli Professional Diploma on hyödynnettävissä tutkinto-opiskeluun
- madaltavat kynnystä tarjota täydennyskoulutusta, jos Professional Diplomeihin liittyy malleja ja ohjeistusta, joka helpottaa esimerkiksi sisältöjen, AHOT-menettelyn ja työssä oppimisen arvioinnin kehittämistä
- lisäävät työelämä- ja yritysysteistyötä

Haasteita yliopiston näkökulmasta ovat:

- kustannustehokkuus ja opetusresurssit: Professional Diplomien toteuttaminen edellyttää riittävän laajaa ja pitkäkestoista tarvetta, jotta koulutus voidaan järjestää kustannustehokkaasti sekä yliopistojen että yritysten kannalta. Kannusteet tuottaa Professional Diplomeja riippuvat siitä, miten ne huomioidaan yliopiston sisäisessä, strategiseen näkemykseen perustuvassa rahanjaossa ja OKM:n kanssa käytävissä tulosneuvotteluissa
- tutkimuksellinen ote: yliopistojen tiedekuntien motivaatiolle tuottaa laajoja osaamiskokonaisuuksia tai niiden osia, on keskeistä se, että tarjottu koulutus kytkeytyy yliopiston harjoittamaan tutkimukseen
- yhteys tutkinto-opiskeluun: yliopistot voivat vastata lähinnä sellaisiin osaamistarpeisiin, jotka ovat vaatimuksiltaan tutkimus- ja tiedeperustaisia ja riittävän vaativia tasoltaan

*Professional
Diploman luomiseen
tarvitaan yliopiston
sisäisiä ja OKM:n
kannusteita*

- yhteys yliopiston strategiaan: kun yliopiston strategia painottaa vahvasti tutkimusta, tarvitaan erityisiä kannusteita uusien täydennyskoulutusmuotojen kehittämiseen
- laadunvarmistus: jos laajoja osaamiskokonaisuuksia halutaan hyödyntää tutkinto-opetuksessa, niiden sisältöjen ja laadun tulee olla helposti todennettavissa
- asiakasnäkökulman ymmärtäminen: Jotta Professional Diplomat menestyisivät, yliopistojen tulee ottaa asiakasnäkökulma vahvasti huomioon
- osaamisen todentaminen: Yliopistoille tutuimpia osaamisen todentamisen muotoja ovat tentit ja harjoitustyöt. Työssä oppimisen ja näyttöön perustuvaan osaamisen osoittamiseen ei ole kaikilla laitoksilla rutiinia
- kansainvälinen liikkuvuus: kun yhä suurempi osa täydennyskoulutukseen osallistuvista on tehnyt ainakin osan työurastaan ja/tai opinnoistaan ulkomailla, aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen käy haastavammaksi.

Optimoinnilla vaikuttavuutta – yhteiskunnallinen näkökulma

Suomessa korkea-astetasoinen osaaminen on kansallisen kilpailukyvyyn ylläpidon kannalta keskeinen. Väestön koulutustaso on noussut rajusti. Kun 1970-luvulla ylioppilastutkinnon suoritti 20 % ikäluokasta, nykyisin sama osuus suorittaa maisteritutkinnon. Nuoremmista ikäluokista jo 45 % on korkeasti koulutettuja. Kun samanaikaisesti pyritään pidentämään työuria, on korkeakoulutettujen osaamisen kehittämislle olemassa kasvava tarve. Koko koulutusketjun aina perusopetuksesta alkaen on kehitettävä elinikäisen oppimisen valmiuksia.

Yhteiskunnan näkökulmasta Professional Diplomat

- tarjoavat mahdollisuuksia järkevöittää yliopistojen perus- ja jatkokoulutuksen resurssien käyttöä. Perustutkintojen tutkintovaatimusten kasvattamiseen on paineita osaamisvaatimuksien jatkuvasti kasvaessa. Lisäksi sekä perus- että jatkotutkintoja käytetään niiden maksuttomuuden vuoksi täydennyskoulutuksen korvikkeena. Tämä näkyy myös opintojen keskeyttämisenä, koska osa opiskelijoista opiskelee vain työelämässä juuri sillä hetkellä tarvitsemansa kurssit eikä suorita tutkintoa kokonaan.

Jos Professional Diplomeilla on vahva brändi ja houkutteleva sisältö, ne voivat ohjata osan tästä koulutuskysynnästä maksullisen täydenniskoulutuksen pariin

- ovat yksi keino lisätä yliopistojen koulutuksen ja tutkimuksen vaikuttavuutta ja edistää yliopistojen osallistumista elinikäiseen oppimiseen
- tukevat työvoiman osaamisen pitkäjänteistä kehittämistä, mikä helpottaa työurien pidentämistä ja parantaa pidemmällä aikavälillä myös yritysten kilpailukykyä. Erityisesti toimialojen murrostilanteissa tarvitaan usein julkisia erityispanostuksia, kuten työvoimapolitiittista koulutusta.

Haasteita yhteiskunnan näkökulmasta ovat:

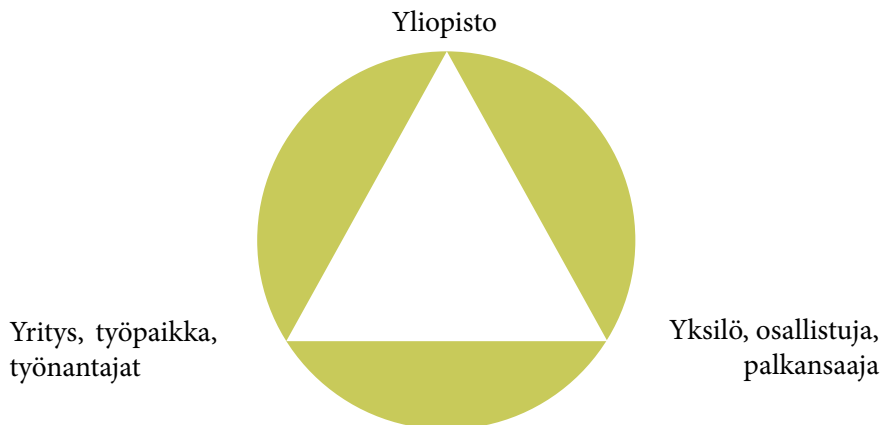
- Professional Diplomien kytkeytyminen yliopistojen rahoitusjärjestelmään ja rahoituksen riittävyys: yliopistojen rahoitusmalli mahdollistaa yliopiston omat strategiset valinnat siinä, miten se toteuttaa toiminnassaan yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Rahoitusmalli ei sisällä kovin vahvoja insentiivejä uusien täydenniskoulutusmuotojen kehittämiseen. Paineet tehostaa julkisen koulutusrahoituksen käyttöä ovat merkittävät osaamisvaatimusten kasvaessa
- Maksutonta tutkintokoulutusta käytetään ajoittain täydenniskoulutustarkoituksessa, tämä vaikeuttaa täydenniskoulutuksen pitkäjänteistä kehittämistä. Professional Diplomien, kuten muunkin pitkäkestoisen täydenniskoulutuksen markkinatilanne riippuu vahvasti siitä, rajoitetaanko maksuttoman tutkintokoulutuksen saatavuutta henkilöiltä, joilla ennestään on yliopistotutkinto
- Professional Diplomien asemointi suomalaisen tutkintojärjestelmään on tarpeen tunnettuuden ja brändin takia. TEKin tekemässä osaprojektissa kartoitettiin osaamisen kehittämisen parhaita käytänteitä ulkomailla. Mitään laajasti tunnettua, helposti Suomeen soveltuvaa mallia ei löytynyt. Täydenniskoulutuksen muodot ja tutkinnot vaihtelevat paljon maittain
- Professional Diplomien laadunvarmistus ja koordinointi tulisi toteuttaa kustannustehokkaasti.

Professional Diploman suunnittelun lähtökohdat

Yritys - yliopistoyhteistyö ja sopimuskäytännöt

Koulutus- tai osaamistarpeiden ennakointi luo kuvan tulevaisuudesta, ja niiden perusteella suunnitetaan opiskelupaikkoja ja koulutusten sisältöjä. Koulutustarpeiden selvittämiseen tarvitaan jatkuvaa viestintäyhteistyötä yliopistojen, työnantajajärjestöjen ja opiskelijoiden kesken.

Professional Diploma haastaa yhteistyöhön kolme osapuolta:

Yhteistyössä voidaan myös selvittää koulutustarpeita, tehdä selvityksiä ja kartoituksia ja suunnitella niiden hyödyntäminen tuotekehityksessä. Jatkuvan yhteistyön edistämiseksi tulee kehittää systemaattiset käytännöt ottaen huomioon myös sosiaalisen median mahdollisuudet.

Tuloksena olisi monimuotoinen aikuiskoulutuksen tarjonta, joka tähtää yksilöiden ja työyhteisöjen osaamiseen kehittämiseen.

Kehittämistoiminnassa keskeistä on työpaikalla tapahtuva yhteistyö, jossa ovat osallisena työnantaja, yliopisto ja opiskelija. Yliopisto tekee sopimuksen myös työnantajan kanssa. Sopimuksessa määritellään suoritettavan

koulutuksen osaamistavoitteet, laajuus, osaamistavoitteiden saavuttamisen osoittamismenettelyt sekä työssä oppimisen tavoitteet ja ohjauskäytännöt. Sopimuksessa sovitaan myös koulutukseen sisältyvästä tietopuolisesta koulutuksesta ja opintojen ajoittumisesta, vastuullisista ohjaajista ja kouluttajista sekä muista oppimisen kannalta tärkeistä seikoista.

Tavoitteet tulee määritellä siinä vaiheessa, kun opiskelija laatii omaa henkilökohtaista opiskelusuunnitelmaansa (HEKS) ja suunnittelee mahdollista kehittämishankettaan. Käytännössä kolmen osapuolen tulee yhdessä sitoutua samoihin oppimisen ja koulutuksen päämääriin. Tiivis yhteydenpito koulutuksen aikana osapuolten välillä on välttämätöntä, jotta voidaan varmistua siitä että opiskelu edistyy sovitulla tavalla.

Tärkeää Professional Diplomien tuottamisessa on myös yliopistojen välisen yhteistyön kehittäminen, mikä käytännössä tarkoittaa tehtävän jakoa Professional Diplomien tarjonnassa tai yhdessä suunniteltuja ja toteutettavia Professional Diploma –tarjoamaa.

Henkilökohtaistaminen, AHOT-menettely ja osaamisen osoittaminen

Aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen (AHOT) on olennainen osa Professional Diploman suorittamista. AHOT on systemaattinen prosessi, jossa identifioidaan oppijan erilaisissa tilanteissa hankittu osaaminen joka otetaan huomioon Professional Diplomaopinnoissa. Huomio AHOT-menettelyssä on opiskelijan osaamisessa, ei siinä, missä ja miten osaaminen on hankittu. Tunnistaminen tapahtuu vertaamalla opiskelijan hankkimaa osaamista Professional Diploman vaatimuksiin, opintosuunnitelmaan sekä osaamistavoitteisiin. Hankittu osaaminen täytyy sekä todentaa että arvioida, jotta tunnustaminen on mahdollista. Aiemmin hankitun osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen –menettelyn hyödyntäminen on vapaaehtoista. Aloite ja vastuu AHOT prosessin käynnistämisestä on aina opiskelijalla.

Opiskelijoiden kanssa tehdään henkilökohtainen kehityssuunnitelma (HEKS), jossa yhdistyvät opiskelijan aiemmin hankkima osaaminen, koulutuksen opetussuunnitelma sekä hänen osaamistavoitteensa. HEKS:issä kuvataan myös opiskelijan työssä tehtävä kehittämisprojekti, jota tehdään ja arvioidaan koko oppimisprosessin ajan. Tämä projekti on tärkeä osa työssä oppimisessa ja toimii myös keskeisenä näyttönä, kun osaamista verrataan osaamistavoitteisiin.

Osaamisen arvioinnissa voidaan käyttää samoja menetelmiä kuin muusakin arvioinnissa; portfolioita, esseitä, haastatteluja tai muita soveltuvia menettelyjä.

Työssä oppiminen ja tiedeperustaisuus

Professional Diploma-opintojen kehittämisen lähtökohtana ovat työelämän tarpeet nyt ja tulevaisuudessa. Tästä syystä työssä oppiminen ja sen ohjaaminen ovat olennainen osa Professional Diploman suorittamista. Aina tämä ei ole mahdollista esimerkiksi jos kyseessä on henkilö, jolla ei ole työpaikkaa, tai kyseessä on uudenlainen työtehtävä tai ammatti.

Työssä oppimisen määrää (prosentuaalinen osuus Professional Diploma -opinnoista) ei haluta rajoittaa minimi/maksimilukuihin. Osuus voi vaihdella sisällön ja laajuuden mukaan. Työssä oppimisessa tulee olla systemaattinen, järjestelmällinen ja tavoitteellinen ote. Jotta työssä oppiminen toteutuu toivotulla tavalla, tulee opiskelijaa tukea ohjauksen kautta. Professional Diploma -opinnoissa opiskelijaa tukee vähintään kaksi ohjaajaa; työyhteisössä työpaikkaohjaaja (vertaistuki, mentor) sekä yliopisto-ohjaaja, joka vastaa oppimisprosessin ohjauksesta. Tämän lisäksi voidaan tarvittaessa myös konsultoida muita asiantuntijoita.

Työssä oppimisen onnistumisen avaimena voi pitää sitä, kuinka hyvin ohjaajat ovat mukana mm. suunnittelemassa koulutusta ja yhteydessä koulutuksen järjestäjään. Koulutusta suunniteltaessa ohjausprosessi on rakennettava tukemaan työssä oppimista. Ohjauksessa tapahtuva vuorovaikutus edistää akateemisen ja ammatillisen identiteetin kehittymistä ja oppimista. Ohjaussuunnitelma varmistaa sen, että kaikki osapuolet tietävät miten paljon koulutuksen ajalle on sovittu ohjausta. Ohjaussuunnitelman avulla voidaan arvioida myös ohjauksen toteutumista.

Valmiudet työpaikalla tapahtuvan oppimisen tukemiseen ovat usein puutteelliset. Tärkeää onkin varmistaa, että työpaikalla on riittävät resurssit ohjauksen järjestämiseen. Tärkeää on myös työpaikkaohjaajien ohjaaminen ja kouluttaminen tehtävänsä.

Laajan osaamiskokonaisuuden opiskelun tulee sisältää riittävästi teoriaperustaista opetusta, mikä tarkoittaa yhteistyötä ainelaitosten kanssa koulutuksia järjestettäessä. On tärkeää, että sekä aiemmin työssä opittu että uusi oppi jalostuu teorian avulla uudeksi osaamiseksi. Akateemisella otteella toteutettu teoriaperusteinen koulutus antaa opiskelijalle ajattelunvälineet oman osaamisen kehittämiseen tavoitteiden suuntaisesti.

Professional Diploman tuoteseloste

Suomen tutkintojärjestelmässä ei tällä hetkellä ole systemaattista käytäntöä nimetä ja tunnustaa täydentävää koulutusta ja täydennyskoulutusohjelmia, lukuunottamatta eMBA –koulutuksia. Työryhmä suosittelee, että Suomessa otetaan kansallisesti käyttöön systemaattinen, täydentävien opintojen ja -ohjelmien laajuuteen perustuva nimeämiskäytäntö. Mm. Sveitsissä on hyvät kokemukset systemaattisesta nimeämisjärjestelmästä, joka otettiin siellä käyttöön noin kymmenen vuotta sitten.

Osana systemaattista järjestelmää ovat Professional Diplomat, jotka ovat laajuudeltaan vähintään 30 opintopistettä. Professional Diplomasta tehdään tuoteselosteet, joiden tulee pitää sisällään seuraavat asiat:

Professional Diploman nimi

Työryhmä suosittelee, että laajat osaamiskokonaisuudet nimetään systemaattisella tavalla käyttäen Professional Diploma in –määrittelyä. Tällä vaikutetaan sekä brändin rakentumiseen että tietoisuuden ja tunnettuuden leviämiseen. Nimestä tulee käydä ilmi koulutustuotteen sisältöala.

Koulutusten nimissä voidaan käyttää Professional Diploma in XX-määritelmää, vaikka itse koulutus olisi suomenkielinen. Nimi voisi olla muotoa esimerkiksi Professional Diploma in IT Security; Tietoliikenteen tietoturvan testaus alamääritteellä yliopistollinen laaja osaamiskokonaisuus.

Professional Diplomalle ei tarvita suomen- tai ruotsinkielistä nimeä.

Koulutuksen tausta, tarve, päämäärä ja osaamistavoitteet

Kukin yliopisto tekee taustaselvitykset sekä tarvekartoitukset ja määrittelee päämäärän ja osaamistavoitteet omien koulutustensa osalta kohderyhmän ja sisällön mukaan. Tuoteselosteesta käy myös ilmi se, mitä lisäarvoa koulutus tuo osallistujalle yksilönä sekä hänen taustaorganisaatiolleen.

Koulutus voi joko syventää osaamista omalla substanssialueella tai laajentaa osaamista toiselle alueelle.

Professional Diplomalle sovitaan yhtenäinen perusformaatti eli tuoteseloste

Osallistujakohderyhmä, määrä ja valintaperusteet

Opiskelijavalintaprosessi suunnitellaan huolellisesti koulutuksen mukaan ja osallistujien riittävästä osaamisesta on varmistuttava esim. haastattelulla. Professional Diploma edellyttää sekä riittävää substanssialueen hallintaa että tiedonhallinnan/oppimisen taitoja (laajan, syventävän/laajentavan asiantuntijuuden omaksumiseen valmiudet).

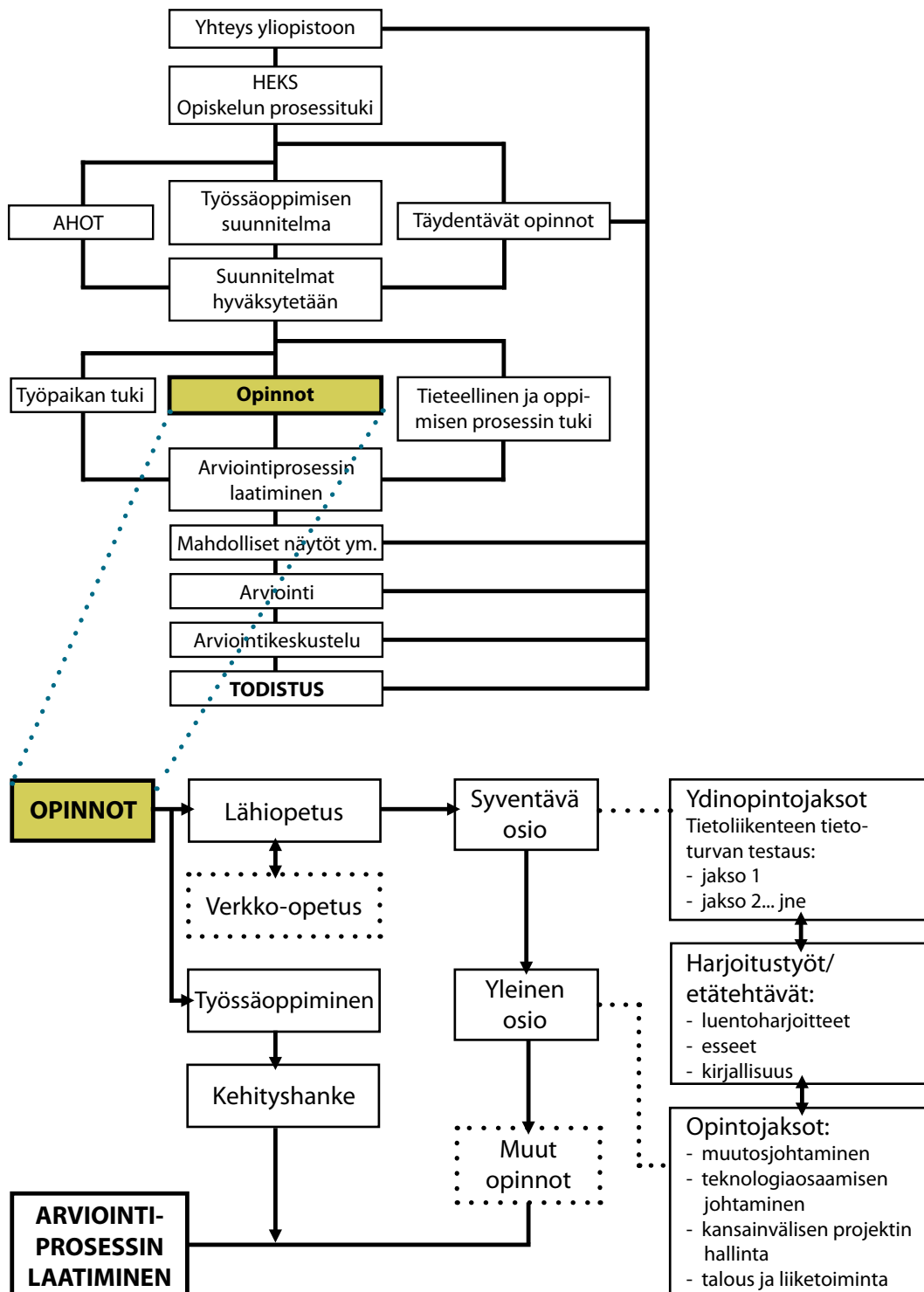
Aiemmin suoritettua tutkintoa ohella voidaan ottaa huomioon myös työssä hankittu osaaminen. Pääsääntöisesti koulutus on suunnattu korkeakoulututkinnon suorittaneille.

Koulutuksen kuvaus, prosessi ja oppimismenetelmät

Tuoteselosteessa määritellään selkeästi Professional Diploman kriteerit. Kukin yliopisto räätälöi opintoprosesseihinsa soveltuvan kaavion opintojen sisällöstä. Tämä selostus, joka kertoo mistä koulutus koostuu, liitetään tuoteselosteeseen. Laajan osaamiskokonaisuuden esimerkkiprosessi on esitetty kaaviossa 1. Tämä esimerkkiprosessi on sovellettavissa kaikkiin Professional Diplomeihin.

Professional Diploman kolme pääsuoritustapaa ovat modulaarinen suoritustapa, erikoistumiskoulutus ja näyttöihin perustuva suoritustapa. Koulutusprosessikuvauksessa kerrotaan, millä suoritustavalla kyseinen Professional Diploma on mahdollista suorittaa.

Opetusmenetelmät valitaan oppimistavoitteiden, kohderyhmän, toteuttajan ja toimialan mukaan. Pääsääntöisesti Professional Diplomaan kuuluu teoriaopintojen lisäksi myös työssä oppimista.

Kaavio 1. Professional Diploman suoritusprosessi.
Esimerkkiopinnot ohjelmisto-alalta.

Opiskelun ohjaus

Opiskelijalla on vähintään kaksi ohjaajaa, kun hän suorittaa laajaa osaamiskokonaisuutta. Työpaikkaohjaaja ohjaa työssä tapahtuvaa oppimista. Yliopisto-ohjaaja vastaa yliopiston tuottaman koulutuksen ohjauksesta sekä oppimisprosessin kokonaisuuden hallinnasta.

Laajuus

Professional Diploma on laajuudeltaan vähintään 30 opintopistettä.

Koulutuksen sijainti osaamisen viitekehyksessä

Kullekin laajalle osaamiskokonaisuudelle määritellään NQF-taso. Laajat osaamiskokonaisuudet sijoittuvat tasoille on 6 ja 7. NQF-tasojen 6 ja 7 määritelmät on esitetty liitteessä 3.

Professional Diploma on laajuudeltaan vähintään 30 opintopistettä

Laadunvarmistus

Laajojen osaamiskokonaisuuksien on oltava korkealaatuisia huolimatta siitä, missä yliopistossa ne toteutetaan. Laadunvarmistus on kolmitasoinen; ylin taso on yliopistotaso, jossa kukin koulutuksen tuottaja noudattaa oman yliopistonsa laadunvarmistuskäytäntöjä. Seuraavina tasoina ovat täydennyskoulutusorganisaatio- ja toteuttajatasot, näiden osalta käytetään yhte-neväistä itsearviointityökalua. Näin varmistetaan yksittäisen osaamiskokonaisuuden korkea laatu ja kansallinen vertailtavuus.

Todistus

Todistuksen myöntää opinnoista vastaava yliopisto. Todistuksessa tai sen liitteessä tulee olla aina kuvattuna englanniksi koulutuksen keskeinen sisältö, laajuus ja taso, jotta kansainvälinen liikkuvuus, vertailtavuus ja hyväksilukemisprosessit sujuvat joustavammin.

Vastaava organisaatio

Tuoteselosteessa määritellään koulutuksesta vastaava yliopisto tai vastaavat yliopistot.

Professional Diploman lanseeraus ja markkinointi

Arvostus ja houkuttelevuus

Lanseerauksen tavoitteena on luoda Professional Diplomeista osaamisen kehittämisen muoto, jotka ovat arvostettuja ja houkuttelevia opiskelijoille, yrityksille ja yliopistoille.

Yhteistä yliopistojen menestyneille täydennyskoulutusohjelmille on:

- ajankohtainen, poikkitieteellinen sisältö
- laaja kokonaisuus
- opiskelun kiinteä yhteys omaan urakehitykseen tai yrityksen hyötyyn
- hyvät kouluttajat, jotka kykenevät sovittamaan yhteen teorian ja käytännön
- selkeä kohderyhmä
- onnistunut oppilasvalinta, toisiaan rikastuttava osallistujajoukko, hyödyllinen verkottuminen
- tutkintoon liitettävä tai tutkintotyyppinen (esim. MBA) kokonaisuus
- arvostettu todistus – ”lisätitteli” mahdollisuus (vrt. eMBA).

Professional Diploman houkuttelevuus ja arvostus lisääntyy, mikäli ne

- saadaan yhdistettyä työpaikan palkkausjärjestelmiin, urakehityspolkuihin ja koulutuskäytäntöihin
- muodostavat kokonaistarjooman, josta asiakas voi koota itselleen sopivan kokonaisuuden hyödyntäen kaikkien yliopistojen tarjontaa
- määrittellään joidenkin asiantuntijatehtävien pätevyysvaatimukseksi tutkintoa täydentävänä osiona
- voidaan sisällyttää tutkinto-opiskeluun
- ovat osaamiskokonaisuuksia, joiden laatu on taattu ja tunnistettavissa
- sallivat sisällään räätälöinnin ja henkilökohtaistamisen (HEKS) sekä aiemmin opitun hyödyntämisen (AHOT).

Professional Diplomasta luodaan yliopistollinen haluttava ja arvostettu brändituote, joka vastaa olemassa olevaan tarpeeseen työmarkkinoilla.

Tämä toteutuu jos Professional Diplomalla on

- myyvä nimi ja onnistunut markkinointi
- konkreettisesti määritellyt työelämälähtöiset osaamisperusteiset oppimistavoitteet
- selkeä ja asiakaslähtöinen toteuttamiskonsepti (tuoteseloste)
- riittävän laaja tarjooma ja sen aktiivinen yritysten tarpeet huomioiva kehittäminen
- korkealaatuinen opetus ja ohjaus
- toimiva ansaintalogiikka

Tarkoituksena ei ole, että Professional Diplomat kilpailevat jo olemassa olevien virallisten pätevyyksien kanssa.

Brändihierarkia ja kohderyhmäviestintä

Onnistuneen markkinoinnin edellytyksenä on päättää, mikä on emo-brändi ja mitkä ovat sisar- tai tytärbändejä. Vaihtoehtoina on rakentaa vahva valtakunnallinen Professional Diploma -brändi, jota käytetään suoraan ohjelma- tai tuotemarkkinointiin, tai ottaa käyttöön myös tytärbändit ja sisarbrändit yliopistoittain, tieteenaloittain tai koulutusasteittain (yo tai amk).

Tärkeätä brändityössä ja Professional Diploman lanseerauksessa on muotoilla viesti kohderyhmittäin ottaen huomioon eri kohderyhmien odotukset, tarpeet, pelot ja motivaatiolähteet. Professional Diploman lanseerauksessa kohderyhmiksi määriteltiin osallistujat, työnantajat, päättäjät ja yliopistot. Kohderyhmäkohtaiset viestit ovat terävöitettävissä luvussa II esitettyjen kohderyhmäkohtaisten argumenttien pohjalta.

Professional Diploman markkinointia tehdään tehokkaimmin siten, että kaikki yliopistot sitoutuvat Professional Diplomien kehittämiseen ja toteuttamiseen. Tämä edellyttää yliopistonjohdon esimerkkiä ja tältä osin tavoitteellista johtamista. Kohderyhmittäiset ydinviestit tulee määritellä napakoiksi ja toistaa niitä monikanavaisesti monelta taholta. Markkinointiin tulee käyttää sekä valtakunnallisia massatilaisuuksia että pienempiä alue- ja yritysکوhtaisia Professional Diploma -infotilaisuuksia. Parhaiten Professional Diplomat tehdään tunnetuksi ja haluttaviksi toteuttamalla ne laadukkaasti opiskelijoiden, yritysten ja yliopistojen yhteistyönä.

Professional Diploman jatkuvuuden turvaaminen

Rahoitusmalli

Työryhmän mielestä Professional Diploman rahoitusmallia ei voida tarkastella irrallaan muusta koulutuksen rahoituksesta. Kytkös-hanke esitti tutkinnon ja maksuttoman opiskeluoikeuden uudelleenmäärittelyä. Ehdotusten mukaan korkeakoulussa suoritettu tutkinto voisi olla opiskelijalle maksuton tai sitä voidaan tarjota maksullisena.

Työryhmän mielestä laajojen osaamiskokonaisuuksien kysyntään vaikuttaa ratkaisevasti se, rajoitetaanko maksuttoman koulutuksen saatavuutta esimerkiksi perimällä maksuja useammasta tutkinnosta. Perus- ja jatkotutkintoja opiskelemaan hakeutuu kasvavassa määrin opiskelijoita, joilla on jo korkea-asteen tutkinto. Osalle näistä opiskelijoista sopisi paremmin Professional Diploma, mutta tutkintotavoitteisen koulutuksen maksuttomuus ohjaa kysyntää epätarkoituksenmukaisesti.

Osaamisvaatimukset kasvavat samanaikaisesti kun julkista taloutta sopeutetaan. Koulutuksen tulevaisuuden rahoitus pohjaa tulee tarkastella kokonaisuutena ja tehdä valintoja sen suhteen, mihin julkiset koulutusresurssit ensisijaisesti kohdennetaan.

Mikäli aikuiskoulutuksen rahoitusta tai verokohtelua uudistetaan, tulee tarkastelussa huomioida myös Professional Diplomat. Työryhmä pitää erittäin tärkeänä, että aikuiskoulutustuen tunnettuutta parannetaan.

Yliopistojen rahoitusmalli mahdollistaa yliopiston omat strategiset valinnat siinä, miten se edistää elinikäistä oppimista ja toteuttaa toiminnassaan yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Rahoitusmalli ei sisällä erityisiä kannustimia uusien täydennyskoulutusmuotojen kehittämiseen. Korkeasti koulutettujen määrä ja osaamisvaatimusten kasvu lisäävät paineita tehostaa julkisen koulutusrahan käyttöä. Yksittäisellä yliopistolla on mahdollisuus valita yhdeksi strategiseksi painopisteekseen laajat osaamiskokonaisuudet.

Yliopisto voi painottaa täydennyskoulutustehtävää omassa strategiassaan ja sisäisessä koulutuksen laadun ja vaikuttavuuden arvioinnissa. Rahoitus tulee olla toteutettu siten, että se ei vääristä markkinaehtoista kilpailua.

Oppisopimustyyppinen rahoitusmalli

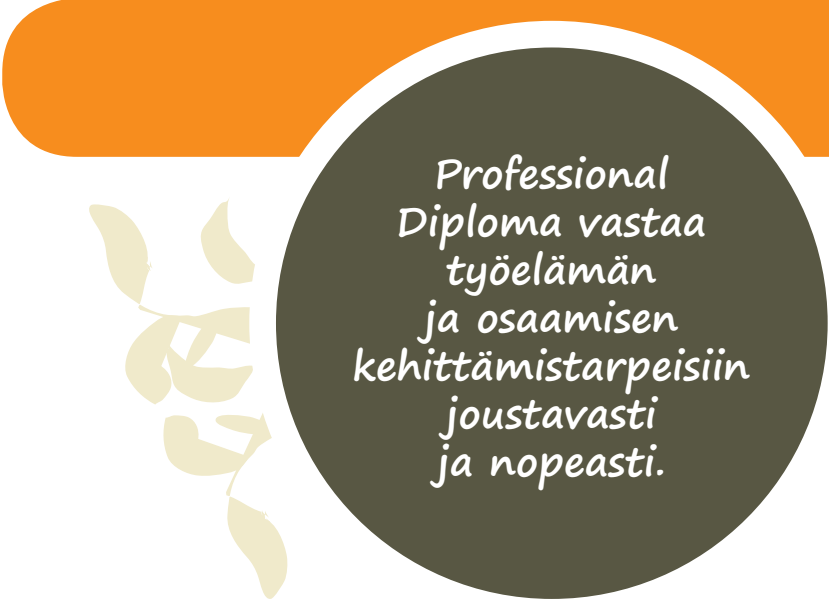
Yksi Professional Diploman kolmesta pääsuoritustyyppistä on oppisopimustyyppinen koulutus. Oppisopimustyyppisille koulutuksille on olemassa rahoitusjärjestelmä.

Yksityiskohtaisempi sopiminen oppisopimuskoulutuksen hinnoitteluperusteista ja julkisen rahoituksen kohdentamisesta yliopiston ja työnantajan välillä edellyttää kustannusten tarkastelua kokonaisuudessaan. Koulutuksen järjestämisestä aiheutuvien kustannusten arvioinnissa tulee huomioida työnantajalle opiskelijan ohjauksesta aiheutuvat kustannukset. Vertailukohteena tarkastelussa voidaan pitää julkisin varoin tuettua, oppisopimuksena toteutettavaa ammatillista lisäkoulutusta ja siihen liittyvää työnantajakorvausta.

Työryhmä pitää tärkeänä, että oppisopimustyyppisesti toteutettujen koulutusten jatkuvuus turvataan. Nykyisin rahoitus haetaan kullekin ohjelmatoiteutukselle erikseen OKM:stä. Koulutuksen tuottajat eivät voi markkinoida ohjelmia toistuvina. Oppisopimuskoulutus on erittäin paljon aikaa ja sitoutumista yritykseltä vaativa koulutusmuoto. Siihen osallistuminen vaatii pitkäjänteistä henkilöstön kehittämisen suunnittelua ja riittävän pitkää aikaa varautua koulutuksen alkamiseen. Jos oppisopimuskoulutuksen halutaan vakiinnuttavan asemansa myös korkeakoulutettujen koulutusmuotona, julkisen rahoituksen tulee olla järjestetty nykyistä pitkäjänteisemmin.

*Professional Diploman
jatkuvuus turvataan
kestävällä
rahoitusmallilla*

*Professional
Diploma vastaa
työelämän
ja osaamisen
kehittämistarpeisiin
joustavasti
ja nopeasti.*

Valtakunnallinen ohjaus ja laadunvalvonta

Professional Diplomien valtakunnallisen ohjauksen toteuttamiseen on monia vaihtoehtoja. Työryhmä suosittelee yliopistojen itsemääräämisoikeutta tukevaa mallia. Sen mukaan yliopistojen pitää saada itse päättää, minkä sisältöisiä Professional Diplomeja ne toteuttavat pohjautuen omaan strategiaansa ja vahvuusalueisiinsa. Tämä vaihtoehto ei sulje pois asiakasarvoa lisäävää ja työelämän tarpeisiin vastaavaa yhteistyötä yliopistojen kesken.

Yhteistyön varmistamiseksi yliopistojen, tekniikan alaa edustavien työnantaja- ja työntekijäjärjestöjen sekä OKM:ön vapaamuotoinen keskustelu on tarpeellista. Professional Diplomeja koskeva keskustelutilaisuus voisi olla esimerkiksi kerran vuodessa ja järjestämisvastuu olisi kiertävä osallistuvien tahojen kesken. Tämä olisi jatkoa onnistuneelle TekTäk-työryhmän työskentelylle.

Työryhmän mukaan Professional Diplomille ei ole järkevää rakentaa erillistä laadunvarmistusjärjestelmää, vaan osana yliopistojen täydennuskoulutustoimintaa yliopistojen normaali laadunvarmistus on riittävä turvaamaan laadukkaat yliopistolliset Professional Diplomat. Professional Diplomien keskinäinen vertailukelpoisuus toteutetaan parhaiten yhteisen tuoteselosteen avulla.

Johtopäätökset

Tiivis työelämäyhteys

Professional Diploman lähtökohtana on vastata työelämän ja osaamisen kehittämistarpeisiin joustavasti ja nopeasti. Tämä edellyttää kiinteää yhteistyötä yksilöiden, yritysten ja yliopistojen kesken laajojen yliopistolisten osaamiskokonaisuuksien suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Valtakunnallisesti eri osapuolten yhteistyö valmistetaan vapaaehtoisuuteen perustuvalla tiedonvaihtoverkostolla, joka koordinoi ja tukee alkuvaiheessa Professional Diplomien käynnistymistä ja myöhemmin ennakoi niiden tarvetta ja kysyntää sekä seuraa toteuttamista. Kerran vuodessa järjestetään Professional Diploma -foorumi, johon kutsutaan yliopistojen, työntekijä- ja työnantajajärjestöjen sekä opetus- ja kulttuuriministeriön edustajia. Kokoonkutsujana toimii OKM. Yksittäisten Professional Diplomien kohdalla yhteistyö varmennetaan koulutussopimuksin osallistujan, yrityksen ja yliopiston välillä.

Yhdessä sovittavat kriteerit - tuoteseloste

Laajojen osaamiskokonaisuuksien minimikriteerit tulee sopia kansallisesti, jotta eri aloille ei synny täysin toisistaan poikkeavia toteutuksia. Laajoille osaamiskokonaisuuksille sovitaan yhtenäinen perusformaatti eli tuoteseloste, joka tulee käyttöön kaikkiin suomalaisiin yliopistoihin ja kaikille opetusaloille. Tuoteseloste auttaa asiakasta arvioimaan koulutusta suhteessa osaamistarpeisiinsa ja antaa yliopistoille selkeän suunnittelupohjan koulutusten tuottamiseksi.

Tuoteselosteen sisältö:

- Nimi Professional Diploma in something-muodossa
- Koulutuksen tausta, tarve, päämäärät ja osaamistavoitteet
- Osallistujakohderyhmä, määrä ja valinta-perusteet
- Koulutuksen kuvaus, prosessi ja oppimismenetelmät
- Opiskelun ohjaus
- Laajuus
- Laadunvarmistus
- Koulutuksen sijainti osaamisen viitekehyksessä
- Todistus
- Vastaava organisaatio

Yhteinen Professional Diploma –brändi

Nimeämällä laajat yliopistolliset osaamiskokonaisuudet Professional Diploma in -tuotemerkillä edesautetaan Professional Diplomien tunnetuksi tekemistä, lisätään houkuttelevuutta ja tuetaan niiden markkinointia. Eri yliopistot tai eri toimialat voivat täsmentää Professional Diploma brändiä omilla tytärbändeillään, jos se nähdään tarpeelliseksi. Myös todistukset kirjoitetaan muotoon Professional Diploma in something.

Selkeä asema tutkintojärjestelmässä

Laajat osaamiskokonaisuuksien tulee olla yliopistollisesti tuotettuja. Suunnittelussa ja toteutuksessa tulee olla mukana yliopiston asiantuntijuus ja uuden teoreettisesti kestävä tiedon vahva osuus.

Kansallisessa tutkintojen viitekehyksessä (NQF) Professional Diplomat sijoittuvat tasoille 6 ja 7. Osaamiskokonaisuuden oppimistulosten saavuttaminen osoitetaan tavoitteisiin nähden tarkoituksenmukaisella tavalla.

Lisäksi oleellista on hahmottaa, miten Professional Diploma sijoittuu laajempaan kokonaisuuteen. Liitteessä neljä on esitetty ehdotus Professional Diploman asemoinnista Suomen tutkintojärjestelmään.

Yliopistot tuottavat Professional Diplomat

On tärkeää, että Professional Diplomat integroituvat osaksi yliopiston kokonaistoimintaa; yliopiston strategiaan ja vahvoihin aloihin, laadun valvontaan ja sisäiseen resurssointi- ja palkitsemismalleihin.

Ei ole tarkoituksenmukaista rakentaa Professional Diplomalle erillistä laadunvarmistusjärjestelmää tai yliopistokohtaisia ohjausmekanismeja. Yliopistojen tavanomaiset laadunhallinta-, vastuu- ja päätöksentekojärjestelmät koskevat myös Professional Diplomeja kuten muutakin täydennyskoulutustoimintaa.

AHOT-menettelyn ja työssä oppimisen hyödyntäminen

Henkilö voi suorittaa Professional Diploman monella eri tapaa. Muodollisen lisäkoulutuksen ohella Professional Diploman suorittamisessa tulee tunnistaa ja tunnustaa aiemmin hankittu osaaminen (AHOT). AHOT-prosessissa tunnistetaan sekä muodolliset opinnot että työkokemuksen kautta hankittu uuden osaaminen. AHOT-menettely tulee sopia ainelaitosten tai tiedekuntien kanssa ja sen tulee olla yhteneväinen kaikissa suomalaisissa yliopistoissa – mieluummin koko Euroopassa.

Työssä oppimisen tulee olla merkittävä osa Professional Diploman suorittamista, jotta työelämälähtöisyys toteutuisi myös yksittäisen opintokokonaisuuden toteutuksessa. Työssä oppimisen toteuttaminen ei aina ole mahdollista, mutta se voidaan toteuttaa monin eri tavoin, myös silloin kun henkilö ei ole työsuhteessa yritykseen.

Jatkuvuuden ja laadun turvaava rahoitusmalli

Koulutuksen rahoitusta tulee tarkastella kokonaisuutena. Professional Diploman kysyntään vaikuttaa ratkaisevasti maksuttoman, tutkintotavoitteen koulutuksen tarjonta. Julkisten koulutusresurssien kohdentamisessa tulee tehdä valintoja, koska osaamistarpeet ja korkeasti koulutettujen määrä kasvavat jatkuvasti. Jos koulutuksen rahoitusta tai verokohtelua muutetaan, tarkastelussa tulee ottaa huomioon myös Professional Diplomat.

Professional Diplomien etenkin oppisopimustyyppinen toteuttaminen vaatii pitkäjänteistä sitoutumista kaikilta osapuolilta. Julkiseen rahoitukseen liittyvät ratkaisut tulee tehdä riittävän ajoissa, jotta toiminnan jatkuvuus turvataan. Koulutuksen suunnittelun lähtökohtana tulee olla oppimistulokset, ja kaikkien osapuolten tulee voida tarvittaessa osallistua koulutuksen kustannuksiin.

Hankkeen tavoitteet ja tehtävät

Tampereen teknillinen yliopisto sai 420 000 euron suuruisen hankerahoituksen tekniikan alan yliopistollisen erityisosaamisen ja oppisopimustyyppisen koulutuksen tarpeiden ja kysynnän kartoittamiseen ja valtakunnallisen tekniikan alan oppisopimus- ja erityispätevyitysmallin rakentamiseen.

Hankkeeseen ovat aktiivisesti osallistuneet Tampereen teknillisen yliopiston lisäksi Aalto-yliopisto, Lappeenrannan teknillinen yliopisto, Oulun yliopisto, Vaasan yliopisto, Åbo Akademi, Tekniikan akateemiset TEK sekä Teknologiateollisuus ry.

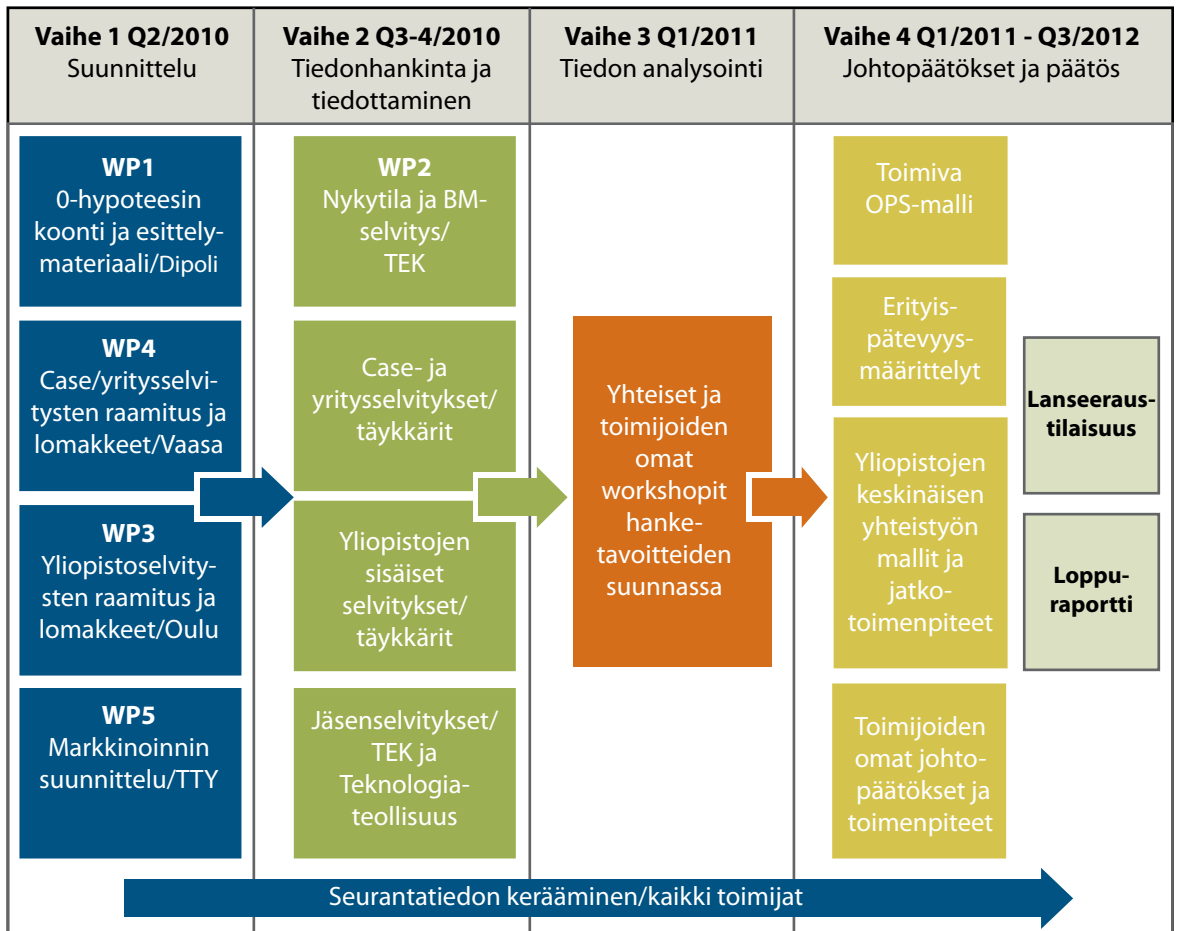
Hankkeen tavoitteena oli tuottaa luotettavaa tietoa ja toimintamalleja, joiden avulla voidaan kehittää sujuvasti toimivia oppisopimustyyppisiä täydennyskoulutusohjelmia sekä yliopistollisia työelämälähtöisiä osaamiskokonaisuuksia, jotka opetus- ja kulttuuriministeriö (ent. opetusministeriö) nimesi erityispätevyyksiksi. Sittemmin termi muuttui laajaksi osaamiskokonaisuudeksi ja työryhmän työskentelyn myötä Professional Diplomaksi, jolla siis tarkoitetaan laajaa yliopistollista osaamiskokonaisuutta.

Tavoitteen saavuttamiseksi selvitetään, miten ja mihin oppisopimustyyppinen koulutus ja yliopistolliset erityispätevyudet sopivat tekniikan alalla ja miten järjestelmää voitaisiin kestävästi kehittää työelämän tarpeisiin sopivaksi. Hanke on kaksiosainen. Se sisältää 1) laaja-alaisen selvitystyön sekä 2) konkreettisen kehittämishankkeen.

Hankkeen organisoituminen ja toteutustapa

Hanke jaettiin viiteen vaiheeseen: suunnittelu, tiedonhankinta ja tiedottaminen, tiedon analysointi ja johtopäätökset sekä päätös. Vaiheet aikataulutettiin ja sovittiin vaiheisiin liittyvistä tehtävistä ja työnjaosta (alla oleva kuva). Hankeraha jaettiin toimijoiden kesken suhteessa työpanokseen. Tampereen teknisen yliopiston täydennyskoulutuskeskus valtuutettiin koordinoimaan hanketta. Ohjausryhmän kokoukset ovat toimineet päivän pituisina työkokouksina, joissa on konkreettisesti edistetty hanketta.

TEKTÄK-hankkeen kokonaiskuva

Hanketyöskentely

Hanketta on edistetty sekä yhteisessä workshopissa että kunkin toimijan itsenäisenä työskentelynä. Kaikissa tapaamisissa on ollut osallistujia 1 - 4 henkilöä kultakin toimijalta. Workshopit ovat olleet työntäyteisiä ja erittäin antoisia keskustelutilaisuuksia. Tilaisuuksissa on pyritty tuomaan jokaisen kolmen eri toimijaryhmän ajatuksia ja tarpeita saman pöydän ääreen.

Hankeryhmän jäsenet ovat oppineet ja kehittyneet paljon keskinäisestä keskusteluista ja saaneet tietoa toistensa ajatuksista ja toimintatavoista. Hankkeen kolmikantainen kokoonpano (TEK, Teknologiaeollisuus ja tekniikan alan yliopistot) on tarjonnut mielenkiintoisen ja moninäkömyksellisen keskustelufoorumia. Ryhmässä on ymmärretty, että asiat näyttäytyvät perustellusti erilaisilta eri osapuolten näkökulmista katsottuna.

Ensimmäinen väliraportti toimitettiin OKM:lle toukokuussa 2010. Se sisälsi hankkeen suunnittelu- ja tiedonhankintavaiheiden raportoinnin. Toinen väliraportti toimitettiin OKM:lle tammikuussa 2011, mihin koottiin alustavia tuloksia kerätyn tiedon analysoinnista sekä ajatuksia hyvästä oppisopimustyyppisestä koulutuksesta ja laajoista osaamiskokonaisuuksista. Lisäksi TEK on julkaissut raportin Professional Diploma (PD) (Katri Närhi, 2011) pohjautuen osittain hankkeen johtopäätöksiin.

Teknologiaeollisuuden edustajat ja valtaosa haastatelluista yrityksistä suhtautuvat oppisopimustyyppiseen täydennyskoulutukseen odottavan positiivisesti. Yliopistojen tarjoamat laajat osaamiskokonaisuudet nähdään yhtenä mahdollisuutena muiden markkinoilla jo olevien koulutus- ja osaamisen kehittämispalvelujen joukossa. Yrityksissä todettiin, että he eivät lähetä henkilöstöään ilmaiseenkaan koulutukseen, ellei se vastaa yrityksen tarpeisiin. Yritykset hakevat kilpailukykyistä, hyvän kustannus/hyötysuhteen omaavia osaamisenkehittämiskäytäntöjä kansainvälisen kilpailukykyyn lisäämiseksi.

Teknologiaeollisuuden ja yritysten edustajat toivat esille myös sen, että ehdotetut LOKit ovat vain yksi mahdollinen instrumentti lisätä yliopistojen koulutuksen ja tutkimuksen vaikuttavuutta ja kontribuutiota elinikäiseen oppimiseen. Teknologiaeollisuuden ja yritysten edustajat korostivat, että yliopistouudistuksen yhtenä keskeisenä tavoitteena on vahvistaa yliopistojen strategista johtamista. Tätä tavoitetta ajatellen Teknologiaeollisuuden mielestä on oleellista, että LOKeja ei tarkastella irrallaan yliopistojen muusta toiminnasta. Teknologiaeollisuuden odotus on, että yliopistot asettavat strategiassaan mitattavat tavoitteet toimintansa yhteiskunnalliselle

vaikuttavuudelle ja valitsevat profiilinsa mukaiset keinot myös elinikäisen oppimisen edistämiseksi.

Hallituksen kehysriihen linjausten pohjalta koulutukseen käytettävissä olevaa valtionrahoitusta ollaan leikkaamassa samanaikaisesti, kun työelämän muutokset edellyttävät osaamisen tason vahvistamista perusopetuksesta tohtorikoulutukseen. Tässä tilanteessa Teknologiateollisuuden ja yritysten edustajat pitävät entistäkin tärkeämpänä selvittää korkeakoulutuksen maksuttomuuden/maksullisuuden periaatteita ja priorisoida julkisten voimavarojen käyttöä. Teknologiateollisuuden ja yritysten edustajat korostavat, että täydennyskoulutuspalvelumarkkinoilla on muitakin toimijoita kuin yliopistot, eikä julkisia resursseja voida kohdistaa vain joillekin palveluntarjoajille väärinmäärittä kilpailua.

Palkansaajajärjestö TEK:in edustajat suhtautuvat erittäin myönteisesti oppisopimuskoulutuksiin ja LOK:siin. TEK:n jäsenistö on myös kyselytutkimuksessa ilmaissut kiinnostuksensa oppisopimuskoulutuksia ja LOK:ia kohtaan. Uusien täydennyskoulutusmallien toivotaan entistä paremmin vastaavan jäsenistön elinikäisen osaamisen kehittämistarpeisiin mm. turvaten ja parantaen jäsenistön työmarkkinakelpoisuutta. TEK:n näkemyksen laajoista osaamiskokonaisuuksista sisältävä Professional Diploma-raportti (Katri Närhi 2011) perustuu hankkeen tuloksiin ja keskusteluihin.

Haastattelujemme mukaan yliopistot pitävät periaatteessa tarpeellisena työssä oppimisen niveltämistä yliopisto-opintoihin sekä tutkinnon jälkeisen osaamisen kehittämistä. Sen sijaan toimintamalleihin suhtaudutaan varauksellisesti. Innostumisen ja sitoutumisen esteinä ovat mm. laitosten niukat resurssit, velvoittavuuden puuttuminen (ei kuulu perustehtäviin), epäselvyys LOK:ien suhteesta tutkintojärjestelmään sekä epäily akateemisen vaatimustason laskemisesta ja syvällisen osaamisen uhraamisesta työelämän lyhytaikaisiin tarpeisiin.

Hankeryhmämme työskentely heijastaa todennäköisesti juuri samaa keskustelua, mitä tämän teeman tiimoilta käydään isommilla areenoilla valtakunnallisella tasolla. Tämän vuoksi olemme kokeneet työskentelymme erityisen tarpeelliseksi, hedelmälliseksi ja mielenkiintoiseksi.

AHOT	AHOT tarkoittaa aiemmin hankitun osaamisen tunnistamista ja tunnustamista. Tässä yhteydessä se tarkoittaa menettelyjä, joilla osoitetaan, mitä opiskelija jo osaa tietyn Professional Diploman tavoitteista ja vapautuu näiden uudelleen opiskelusta. Yliopisto vastaa AHOT-menettelyistä ja päättää sen kautta hyväksyttävät suoritukset.
Henkilökohtaistaminen	Henkilökohtaistaminen tarkoittaa Professional Diploman laajan osaamiskokonaisuuden suunnittelua yksilön osaamistarpeet huomioiden käyttämällä AHOT-menettelyä ja suunnittelemalla työstä oppiminen palvelemaan oppimistavoitteita.
Koulutus sopimus	Koulutus sopimuksella varmennetaan Professional Diploman sisällön ja toteuksen työelämälähtöisyys ja osaamisperusteisuus sekä opiskelua edistävät olosuhteet. Sopijaosapuolet ovat yliopisto, opiskelija ja yritys.
Oppimisprosessin ohjaus - yliopisto-ohjaaja - työpaikkaohjaaja	Professional Diploman henkilökohtaisesta oppimisprosessin kokonaisuuden ohjauksesta vastaa yliopisto-ohjaaja, joka on yliopiston nimeämä asiantuntija. Yliopisto-ohjaaja voi olla joko oppimisen tai substanssin asiantuntija tai molempia. Lisäksi opiskelijalle yritys nimeää työpaikkaohjaajan, joka mahdollistaa ja tukee työssäoppimisen tavoitteiden toteutumisen. Opiskelijalta edellytetään itseohjautuvuutta ohjausresurssien hyödyntämisessä.
Oppimistavoitteet	Oppimistavoitteilla konkretisoidaan, mitä osaamista tietyssä Professional Diplomassa opiskelija tavoittelee oppivansa. Oppimistavoitteet määrittelevät sekä teoriaopintojen että työssä oppimisen sisällöt ja toteutustavat. Oppimistavoitteet kirjataan henkilökohtaiseen kehityssuunnitelmaan (HEKS).
Osaamisperusteisuus	Osaamisperusteisuudella viitataan Professional Diploman sisällön suunnittelun. Sisältösuunnittelun lähtökohtana on määritellä mitkä ovat halutut oppimistulokset. Oppimistulosten tulee Professional Diplomien kyseessä ollessa vastaata NQF:n osaamistavoitteiden tasoa 6 tai 7.

Oppisopimus	Oppisopimus on osittain tai kokonaan julkisrahoituksella tuettu koulutusmuoto, jossa opiskelija tekee töitä yrityksessä ja työnantaja järjestää mahdollisuuden työssä oppimiseen ja koulutuksen toteuttaja hoitaa teoriajaksot. Yliopiston toteuttama oppisopimuskoulutus voi johtaa Professional Diploman osittaiseen tai täysimääräiseen suorittamiseen. Oppisopimus edellyttää kirjallista koulutus-sopimusta opiskelijan, yrityksen ja yliopiston välillä.
Professional Diploma	Professional Diplomalla ilmaistaan, että kyseessä on laaja yliopistollinen osaamiskokonaisuus, joka täyttää tietyt yliopistojen hyväksymät tuoteselosteeksi määritellyt kriteerit. Professional Diploma on brändi, jota käytetään laajojen yliopistollisten osaamiskokonaisuuksien tunnetuksi tekemiseen ja tietyn Professional Diploman markkinoinnissa. Professional Diploman suoritustodistus on muotoa Professional Diploma in something.
Professional Diploma -foorumi	Tekniikan alan Professional Diploma -foorumi on vapaamuotoinen yhteistyöelin, joka valtakunnallisesti seuraa ja ohjaa Professional Diplomien toteuttamista, ennakoi tarvetta ja edistää yliopistojen keskinäistä yhteistyötä. Professional Diploma -foorumin ydinryhmän muodostavat asiaankuuluvien ministeriöiden, Teknologiateollisuuden, TEKin ja yliopistojen edustajat. Kerran vuodessa Professional Diploma -foorumi järjestetään laajennetulla kokouksella.
Työelämälähtöisyys	Työelämälähtöisyydellä tarkoitetaan, että Professional Diplomat pohjautuvat työelämän tarpeisiin ja että yritysedustajia on mukana suunnittelemassa opintokokonaisuuden teoriaopintojen sisältöjä ja työssä oppimisen toteuttamista. Yritykset myös sitoutuvat tukemaan työssä oppimista varaamalla siihen aikaa ja ohjausresursseja.
Työssä oppiminen	Työssä oppiminen on Professional Diploman yksi oppimismenetelmä. Työssä oppimisessa korostuvat oman työn reflektointi ja kriittinen tarkastelu sekä uudelleen ajattelu kehittymisen aikaansaamiseksi. Työssä oppimista tukevat sekä yliopiston nimeämä yliopisto-ohjaaja että yrityksen nimeämä työpaikkaohjaaja.

Suomen kansallisen viitekehysten vaativuustasot 6 ja 7, tutkintojen sijoittuminen näille tasoille.

Taso 6

Hallitsee laaja-alaiset ja edistyneet oman alansa tiedot, joihin liittyy teorioiden, keskeisten käsitteiden, menetelmien ja periaatteiden kriittinen ymmärtäminen ja arvioiminen. Ymmärtää ammatillisten tehtäväalueiden ja/tai tieteenalojen kattavuuden ja rajat. Hallitsee edistyneet taidot, jotka osoittavat asioiden hallintaa, kykyä soveltaa ja kykyä luoviin ratkaisuihin, joita vaaditaan erikoistuneella ammatti-, tieteen- tai taiteenalla monimutkaisten tai ennakoimattomien ongelmien ratkaisemiseksi.

Kykenee johtamaan monimutkaisia ammatillisia toimia tai hankkeita tai kykenee työskentelemään itsenäisesti alan asiantuntijatehtävissä. Kykenee päätöksentekoon ennakoimattomissa toimintaympäristöissä. Perusedellytykset toimia alan itsenäisenä yrittäjänä. Kykenee vastaamaan oman osaamisensa arvioinnin ja kehittämisen lisäksi yksittäisten henkilöiden ja ryhmien kehityksestä.

Valmius jatkuvaan oppimiseen. Osaa viestiä riittävästi suullisesti ja kirjallisesti sekä alan yleisölle että alan ulkopuoliselle yleisölle. Kykenee itsenäiseen kansainväliseen viestintään ja vuorovaikutukseen toisella kotimaisella ja vähintään yhdellä vieraalla kielellä.

- Ammattikorkeakoulututkinnot
- Alemmat korkeakoulututkinnot
- Alemman korkeakoulututkinnon jälkeen suoritettavat korkeakoulutettujen erityispätevyudet
- Muutama erikoisammattitutkinto

Taso 7

Hallitsee laaja-alaiset ja pitkälle erikoistuneet oman alansa erityisosaamista vastaavat käsitteet, menetelmät ja tiedot, joita käytetään itsenäisen ajattelun ja/tai tutkimuksen perustana. Ymmärtää alan ja eri alojen rajapintojen tietoihin liittyviä kysymyksiä ja tarkastelee niitä ja uutta tietoa kriittisesti.

Kykenee ratkaisemaan vaativia ongelmia tutkimus- ja/tai innovaatio-toiminnassa, jossa kehitetään uusia tietoja ja menettelyjä sekä sovelletaan ja yhdistetään eri alojen tietoja.

Kykenee työskentelemään itsenäisesti alan vaativissa asiantuntijatehtävissä tai yrittäjänä. Kykenee johtamaan ja kehittämään monimutkaisia, ennakoimattomia ja uusia strategisia lähestymistapoja. Kykenee johtamaan asioita ja/tai ihmisiä.

Kykenee arvioimaan yksittäisten henkilöiden ja ryhmien toimintaa. Kykenee kartuttamaan oman alansa tietoja ja käytäntöjä ja/tai vastaamaan muiden kehityksestä.

Valmius jatkuvaan oppimiseen. Osaa viestiä hyvin suullisesti ja kirjallisesti sekä alan että alan ulkopuoliselle yleisölle. Kykenee vaativaan kansainväliseen viestintään ja vuorovaikutukseen toisella kotimaisella ja vähintään yhdellä vieraalla kielellä.

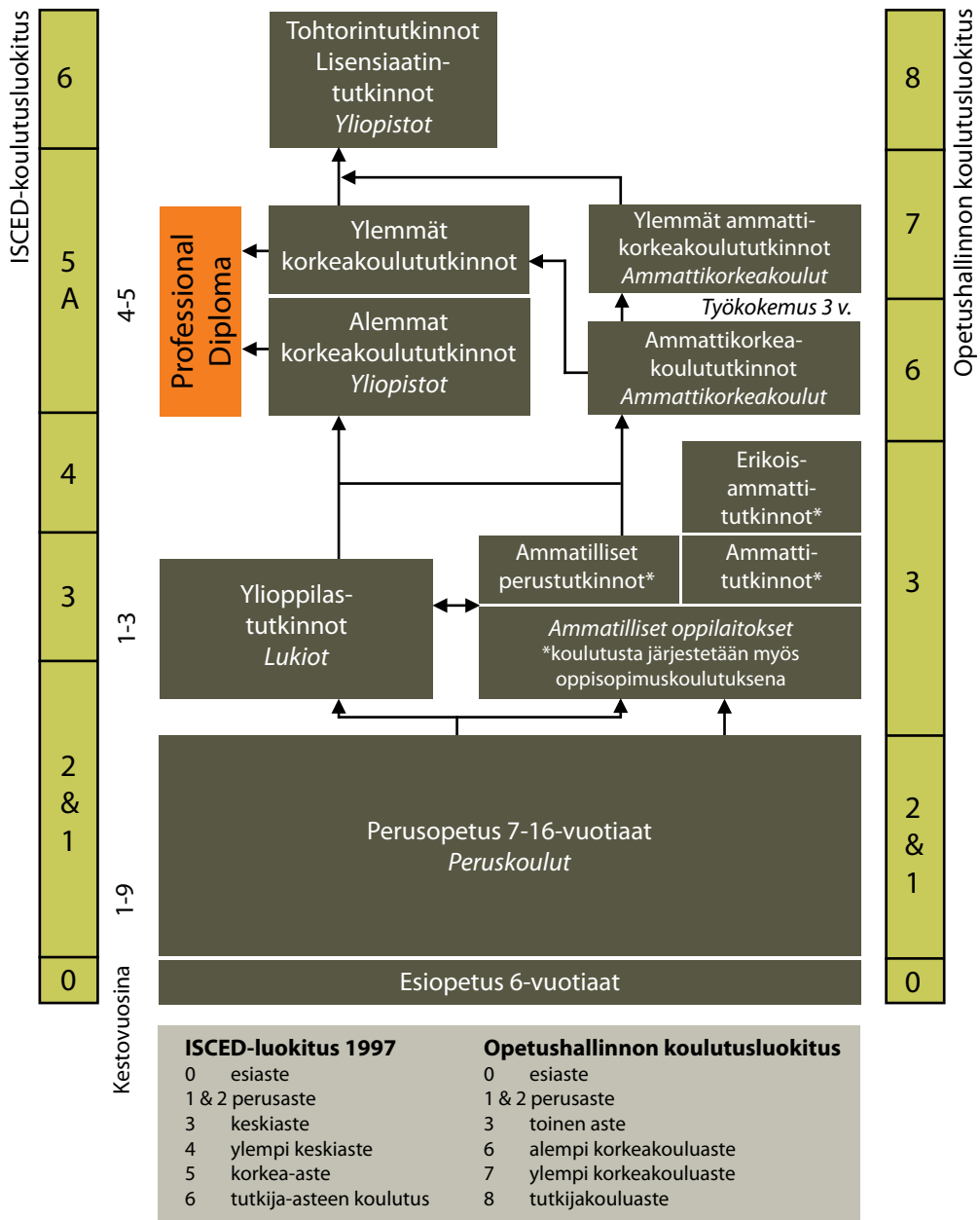
- Ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot
- Ylemmät korkeakoulututkinnot
- Ylemmän korkeakoulututkinnon jälkeen suoritettavat korkeakoulutettujen erityispätevyudet

Viitekehyksen laajentaminen osaamisen viitekehykseksi.

Osa-alue/taso	6	7
Tieto	Hallitsee laaja-alaiset ja edistyneet oman alansa tiedot, joihin liittyy teorioiden, keskeisten käsitteiden, menetelmien ja periaatteiden kriittinen ymmärtäminen ja arvioiminen. Ymmärtää ammatillisten tehtävälueiden ja/tai tieteenalojen kattavuudet ja rajat.	Hallitsee laaja-alaiset ja pitkälle erikoistuneet oman alansa erityisosaamista vastaavat käsitteet, menetelmät ja tiedot, joita käytetään itsenäisen ajattelun ja/ tai tutkimuksen perustana. Ymmärtää alan ja eri alojen rajapintojen tietoihin liittyviä kysymyksiä ja tarkastelee niitä ja uutta tietoa kriittisesti.
Työskentelytapa ja soveltaminen (taito)	Hallitsee edistyneet taidot, jotka osoittavat asioiden hallintaa, kykyä soveltaa ja kykyä luoviin ratkaisuihin, joita vaaditaan erikoistuneella ammatti-, tieteen- tai taiteenalalla monimutkaisten tai ennakoimattomien ongelmien ratkaisemiseen.	Kykenee ratkaisemaan vaativia ongelmia tutkimus- ja/ tai innovaatiotoiminnassa, jossa kehitetään uusia tietoja ja menettelyjä sekä sovelletaan ja yhdistetään eri alojen tietoja.
Vastuu, johtaminen, yrittäjyys	Kykenee johtamaan monimutkaisia ammatillisia toimia tai hankkeita tai kykenee työskentelemään itsenäisesti alan asiantuntijatehtävissä. Kykenee päätöksentekoon ennakoimattomissa toimintaympäristöissä. Perusedellytykset toimia alan itsenäisenä yrittäjänä.	Kykenee työskentelemään itsenäisesti alan vaativissa asiantuntijatehtävissä tai yrittäjänä. Kykenee johtamaan ja kehittämään monimutkaisia, ennakoimattomia ja uusia strategisia lähestymistapoja. Kykenee johtamaan asioita ja/ tai ihmisiä.
Arviointi	Kykenee vastaamaan oman osaamisensa arvioinnin ja kehittämisen lisäksi yksittäisten henkilöiden ja ryhmien kehityksestä.	Kykenee arvioimaan yksittäisten henkilöiden ja ryhmien toimintaa. Kykenee kartuttamaan oman alansa tietoja ja käytäntöjä ja/ tai vastaamaan muiden kehityksestä.
Elinikäisen oppimisen avain- taidot	Valmius jatkuvaan oppimiseen. Osaa viestiä riittävästi suullisesti ja kirjallisesti sekä alan että alan ulkopuoliselle yleisölle. Kykenee itsenäiseen kansainväliseen viestintään ja vuorovaikutukseen toisella kotimaisella ja vähintään yhdellä vieraalla kielellä.	Valmius jatkuvaan oppimiseen. Osaa viestiä hyvin suullisesti ja kirjallisesti sekä alan että alan ulkopuoliselle yleisölle. Kykenee vaatimaan kansainväliseen viestintään ja vuorovaikutukseen toisella kotimaisella ja vähintään yhdellä vieraalla kielellä.

Ehdotus Professional Diploman sijoittumisesta Suomen tutkintojärjestelmään

Liite 4

Tämä on Tekniikan alan yliopistollisen erityisosaamisen tarpeet, kysyntä ja osaamisen kehittämisen mallintaminen (TekTäk-hanke).

Loppuraportissa esitetään TekTäk-työryhmän käsitys laadukkaasti toteutetusta yliopistollisesta laajasta osaamiskokonaisuudesta.

Raportissa painotetaan työelämäyhteyttä ja tiedepuustaisuutta sekä yhtenäistä tuoteformaattia. Raportissa myös perustellaan, miksi laajoille osaamiskokonaisuuksille on luotava yhteinen Professional Diploma-brändi. Tavoitteena on lisätä tietoisuutta Professional Diploman yksilö-, yritys- ja yliopistotason hyödyistä ja mahdollisuuksista sekä antavan alkupotkun Professional Diplomien tuottamiseen.

Hankkeeseen ovat aktiivisesti osallistuneet:

Tampereen teknillinen yliopisto, Aalto-yliopisto, Lappeenrannan teknillinen yliopisto, Oulun yliopisto, Åbo Akademi, Vaasan yliopisto, Tekniikan akateemiset TEK sekä Teknologiateollisuus ry.

TAMPEREEN
TEKNILLINEN
YLIOPISTO

Aalto-yliopisto

LUT
Lappeenranta
University of Technology

OULUN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF OULU

Vaasan yliopisto
UNIVERSITY OF VAASA

Åbo Akademi

TEK
TEKNIIKAN AKATEEMISET

Teknologia
teollisuus